

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 1188
Konu : Giresun Milletvekili
Bülent Yener BEKTAŞOĞLU'nun
Yazılı Soru Önergesi

....../....../2016
07 Mart 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04/02/201

6 tarihli ve 43452547-120.07-17417 sayılı yazınız

Giresun Milletvekili Sayın Bülent Yener BEKTAŞOĞLU'nun; Karadeniz'de yakacak kaynaklı hava kirliliğine ilişkin, Bakanlığımıza yöneltmiş olduğu 7/1755 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilginizi ve gereğini arz ederim.

Fatma Güldemet SARI
Bakan

EK:

Cevap Yazısı (4 Sayfa)

GİRESUN MİLLETVEKİLİ
SAYIN BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU'NUN
TBMM 7/1755 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Karadeniz illerinde insan sağlığına zarar verecek boyutlarda olduğu belirtilen hava kirliliği, halkımızın yoğun sağlık şikâyetlerine neden olmaktadır. Bunun nedeni, doğru yakıtların doğru yöntemlerle kullanılmaması, bacaların büyük bölümünde hava filtresi olmaması, ağırlıklı olarak kömürün tercih edilmesidir. Özellikle valilik ve kaymakamlıklar üzerinden dağıtılan fiyatı ucuz, dolayısıyla kalori değerleri düşük kömürler, hava kalitesini her geçen düşürmekte, havaya salınan ve sirkülasyonu sağlanamayan aşırı karbon monoksit gazı, kent merkezlerinde solunumu zorlaştırmaktadır. Bu konuda:

1. Halkımıza SYDY'ler üzerinden ücretsiz olarak dağıtılan kömürler başta olmak üzere, ısınma ve diğer amaçlar için kullanılan kömürlerle ilgili bilimsel verilere dayanan bir inceleme ve belgelendirme çalışması yapılmakta mıdır?
2. Kömürler, valiliklere, kaymakamlıklara teslim edilmesi, depolama ve dağıtım öncesine kadar hangi süreçlerden geçilmektedir, bir denetim mekanizması var mıdır?
3. Bu amaçla dağıtılan kömürlerle, piyasa koşullarında satılan kömürler arasında fiyat, kalori ve diğer değerler açısından bir fark var mıdır?
4. Bakanlığınıza bağlı birimler tarafından kömürlerin çevre kirliliği yaratması durumunda ne tür işlem uygulanmaktadır? Bugüne kadar yaptırım içeren uygulama var mıdır?
5. Kentlerimizin periyodik olarak çevre kirlilik ölçümleri yapıp açıklanmakta mıdır?
6. Giresun'da da diğer yakıtlara göre daha az kirletici ve ucuz olan ancak 13 yıldır bir türlü gerçekleştirilemeyen doğalgaz arzının sağlanması için bakanlık olarak bir çalışmanız olacak mıdır?
7. Bu gecikmede kömür ve diğer yakıt türlerinin ticaretini yapanların bir baskısı var mıdır?

CEVAP:

1. Ülkemizde üretilen veya ithal edilen katı yakıtlar (kömür) 13.01.2005 tarih ve 25699 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda incelenmekte, belgelendirilmekte ve izlenmektedir.

Yönetmelik hükümlerine göre; üreticiler kömürün çıkartıldığı ilin İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü’nden uygunluk izin belgesi almakla, aynı Yönetmeliğin 27. Maddesi’ne göre torbalamakla ve kömürün satılacağı ilin İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü’nden satış izni belgesi almakla yükümlüdür. Üreticiler ancak bu işlemleri gerçekleştirdikten sonra kömürleri satışa sunabilmektedir. Gerekli izinler alınırken kömürler, Bakanlığımızca yeterlik verilmiş ve akredite olmuş laboratuvarlarda analiz edilmektedir. Üreticiler uygunluk belgesinin düzenlenmesinden tüketiciye ulaşıncaya kadar kömürün miktarı ve özellikleri dâhil tüm işlemlerden sorumludurlar.

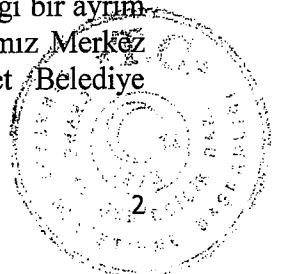
Çevrenin korunması yönünden kontrol altında tutulan yakıtların ithalatı ile ilgili iş ve işlemler her yıl Ekonomi Bakanlığı tarafından Bakanlığımız ve ilgili kurum kuruluş görüşleri alınmak suretiyle hazırlanan ve 01 Ocak itibariyle yürürlüğe gören Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Katı Yakıtların İthalat Denetimi Tebliği kapsamında yürütülmektedir. Bu yıl yürürlükte olan 2016/7 sayılı ÜGD Tebliği 31.12.2015 tarih ve 29579 (4. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Tebliğ kapsamında, Bakanlığımızca Tebliğ ekinde yer alan 11 kalem kontrole tabi katı yakıt (antrasit, taşkömürü, linyit, petrol koku, vb) için “Katı Yakıt İthalatçısı Kayıt Belgesi” düzenlenmektedir. Bakanlığımızca düzenlenen söz konusu belge kapsamında ithal edilecek her parti yakıt için, Tebliğin 5. Maddesi çerçevesinde giriş yapılan ilin Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne uygunluk belgesi başvurusunda bulunmaktadır. Uygunluk belgesi düzenlenmesi aşamasında İl Müdürlüklerince yakıttan numune alınarak Bakanlığımızca yetkilendirilen laboratuvarlarda analizi yaptırılmakta ve analizi uygun olan yakıtların ithalatına uygunluk belgesi düzenlenerek izin verilmektedir. Uygunluk denetiminden geçmeyen katı yakıtların ithaline izin verilmemektedir.

Bakanlığımızca düzenlenen kayıt belgesi ve İl Müdürlüklerimizce düzenlenen uygunluk belgesi ile kontrollü katı yakıt ithalatı yapılmakta ve her ithalatçının kayıt altına alınarak takip edilmesi sağlanmaktadır.

2. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca (SYDV) dağıtılan kömürler her yıl Bakanlar Kurulunca yenilenen ve sonuncusu 15.01.2016 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan 11.01.2016 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca gerçekleştirilmektedir. Bakanlar Kurulu Kararından da görüleceği üzere 3. maddesinin 3. bendinde dağıtılacak kömürün Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğine uygun olması gerektiği düzenlenmiştir.

Bakanlığımızca ithal, yerli veya sosyal yardımlaşma kömürleri gibi herhangi bir ayırım yapılmaksızın tüm kömürler denetlenmektedir. Bu doğrultuda Bakanlığımız Merkez ve Taşra Teşkilatı ile Bakanlığımızca yetki devri verilen 166 adet Belediye Başkanlığınca ülke genelinde katı yakıt (kömür) denetimleri yapılmaktadır.

3. "Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği" 22. Maddesinde ithal taş ve linyit kömürlere ait, 23. Maddesinde il/ilçelerin belirlenen kirlilik derecelerine göre ve belde ve köylerde kullanımına izin verilecek yerli kömürlere ilişkin kriter bir mevzuat olarak belirlenmiştir. Bu kriterler aşağıda verilmektedir.

Tablo-1 Isınma Amaçlı İthal Taş ve Linyit Kömürünün Özellikleri ve Sınırları

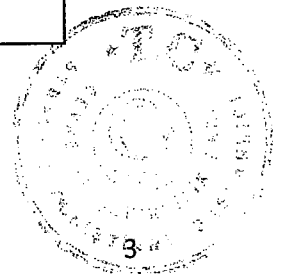
Özellikler	Sınırlar
Toplam Kükürt (kuru bazda)	: En çok. % 0,9 (+0,1 tolerans)
Alt Isıl Değer (kuru bazda)	: En az 6400 Kcal/kg (- 200 tolerans)
Uçucu Madde (kuru bazda)	: % 12-31 (+2 tolerans)
Toplam Nem (orijinalde)	: En çok % 10 (+1 tolerans)
Kül (kuru bazda)	: En çok %16 (+2 tolerans)
Boyut* (satışa sunulan)	: 18-150 mm (en çok $\pm$ % 10 tolerans)

Tablo-2 Sınır Değerlerinin Aşıldığı İl ve İlçelerde Kullanılacak Yerli Kömürlerin Özellikleri

Yerli Kömürlerin Özellikleri	Sınırlar	Kullanılacağı İller ve İlçeler
Toplam Kükürt (kuru bazda)	: En çok % 2	Bu Yönetmeliğin 28 inci maddesine göre sınır değerlerinin aşıldığı (I.Grup) İl ve İlçeler
Alt Isıl Değer (kuru bazda)	: En az 4800 Kcal/kg (-200 tolerans)	
Toplam Nem (orijinalde)	: En çok %25	
Kül (kuru bazda)	: En çok %25	
Boyut* (satışa sunulan)	: 18-150 mm (18 mm altı ve 150 mm üstü için en çok % 10 tolerans)	

Tablo-3 Sınır Değerlerinin Aşılmadığı İl ve İlçelerde Kullanılacak Yerli Kömürlerin Özellikleri

Yerli Kömürlerin Özellikleri	Sınırlar	Kullanılacağı İller ve İlçeler
Toplam Kükürt (kuru bazda)**	: En çok % 2,3	Bu Yönetmeliğin 28 inci maddesine göre sınır değerlerinin aşılmadığı (II.Grup) İl ve İlçeler
Alt Isıl Değer (kuru bazda)**	: En az 4200 Kcal/kg (-200 tolerans)	
Toplam Nem (orijinalde)	: En çok %30	
Kül (kuru bazda)	: En çok %30	
Boyut *(satışa sunulan)	:18-150 mm (18 mm altı ve 150 mm üstü için en çok % 10 tolerans)	

Tablo-4 Belde ve Köylerde Kullanılacak Yerli Kömürlerin Özellikleri

Yerli Kömürlerin Özellikleri	Sınırlar
Toplam Kükürt (kuru bazda)	: En çok % 2,5
Alt Isıl Değer (kuru bazda)	: En az 3400 Kcal/kg (-200 tolerans)
Boyut *(satışa sunulan)	: 18-150 mm (18 mm altı ve 150 mm üstü için en çok % 10 tolerans)

4. Ülkemizde hava kirliliğinin artmaması ve tüm vatandaşlarımızın ve canlıların temiz ve sağlıklı bir çevrede yaşaması için başta “Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği” ve “Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği” gibi birçok yönetmelik, tebliğ ve genelge çıkarılmış olup, bu mevzuatlarla, gerek yakıt, gerek yakma sistemi ve gerekse yakıcı için belirli kriterler konulmuştur. Bununla birlikte yerel anlamda söz sahibi konumda İl Mahalli Çevre Kurulları oluşturularak bu kurula da yetkiler verilmiştir. Bu kurul almış olduğu kararlarla ölçüm sonuçları olumsuz çıkması durumunda neler yapılacağı, hangi önlemlerin alınacağı karar altına alınmıştır. Yine temiz hava politikalarını gerçekleştirilmesi için özendirici ve uygulayıcı kararlar da bu kurulda alınmaktadır.

Bakanlığımız Merkez ve Taşra Teşkilatı ile Bakanlığımızca yetki devri verilen Belediye Başkanlıklarınca yapılan denetimlerde mevzuata aykırı olduğu tespit edilen katı yakıtlar için, il dışına çıkartma, piyasadan toplatma, satışı durdurma, sanayi kullanımına gönderme, üreticiye iade etme gibi idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

Ülkemizde 2013-2015 yılları arasında toplam 81.524.707 ton katı yakıt denetlenmiş ve bunların 532.517 tonuna idari yaptırım uygulanmıştır.

5. Ülkemizin 81 il genelinde, toplamda 210 istasyonda hava kirleticilerinin anlık olarak ölçümü yapılmakta olup, Bakanlığımız www.havaizleme.gov.tr internet adresinde kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Ayrıca geçmişe ait veriler de istenilen dönem için, ihtiyaç duyulan parametrelere göre istasyonların kuruluşlarından itibaren temin edilebilmektedir.

- 6,7. Sekreteryasını Giresun Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünün yürüttüğü Giresun İl Mahalli Çevre Kurulunca 28.12.2014 tarih ve 14 nolu İl Mahalli Çevre Kurulu Kararının 3.maddesi ile son yapılan 13.01.2016 tarih ve 18 sayılı MÇK Kararının 2.maddesinde, ilimizde Doğalgaz Kullanımının yaygınlaştırılması ve teşvik edilmesi ile ilgili kararlar alınmıştır.

